

KWEEKVERSLAG

Kweekverslag Joris Franssen

Ongeveer 6 jaar geleden kwamen we in het bezit van fischer toerako's. Op de toerakodag, georganiseerd door de toerakowerkgroep van Aviornis, konden we een mooi onverwacht koppel kopen. We werden destijds wel al gewaarschuwd voor het temperamentvolle karakter van deze toerakosoort. We waren echter zo onder de indruk van deze prachtige kleuren en bijzondere tekening op het hoofd, dat deze goed bedoelde waarschuwingen ons geenszins tegenhielden. Tot op heden vind ik de Fischer toerako één van de mooiste toerakosoorten en we genieten er volop van.

Onze toerako's worden gehuisvest in een geïsoleerde binnenvolière van 1 tot 2 m². De binnenvolière wordt in de winter op een minimumtemperatuur gehouden worden van 5°C. Wanneer het vriest worden de toerako's ingesloten. Het zijn echter slimme vogels die bij vorst meestal zelf al bedacht hebben om lekker warm binnen te gaan zitten. Onze buitenvolières verschillen in grootte maar zijn 10 tot 12 m² groot. De buitenvolières zijn goed beplant. De toerako's eten de bladknopjes van verschillende planten, zoals bijvoorbeeld de liguster. Daarnaast zorgt de dichte beplanting voor goede schuilmogelijkheden op de momenten dat de toerako's elkaar minder aardig vinden. Toerako's laten de beplanting goed intact. Hierdoor kun je de leefomgeving heel natuurlijk maken. Een mooi onderdeel van de tuin.

De toerako's krijgen iedere dag een bakje fijn gesneden fruit. Dit bestaat in ieder geval uit appel en wordt door het jaar aangevuld met ander fruit dat voorhanden is. Daarnaast hebben ze de beschikking over t20 fruitkorrel van Nutribird.

Het temperament, zou ik graag zeggen dat het wel meevalt met de fischer toerako's maar dat is helaas niet zo. In de eerste jaren heb ik het hennetje een paar keer op tijd kunnen redden. Vaak was ze dan wel al licht beschadigd aan haar hoofd. Tegenwoordig begrijp ik ze al beter. Wanneer er eieren in aantocht zijn, wordt het vrouwtje zelf heel fel. Ze staat dan haar "mannetje" wel. Ze voeren elkaar, roep regelmatig en vinden elkaar fantastisch. Dit gaat goed tot de eieren gelegd zijn. Dan moeten we oppassen! Het hennetje wordt veel rustiger en het mannetje begint meteen te jagen. Op dit moment neem ik geen risico en zet ze apart. Zo gauw het vrouwtje weer praatjes begint te krijgen, zet ik ze voorzichtig bij elkaar. In de meeste gevallen zie je binnen 5 min. of de liefde hersteld is. En dan gaat het goed tot het volgende legsel. Dit proces herhaalt zich ongeveer 10 keer per jaar. In de winter zet ik ze apart in aangrenzende volieres zodat ze elkaar niets kunnen aandoen maar wel kunnen blijven zien.

Voor de kweek heb ik 3 jaar moeten wachten op eieren van onze fischers. Dit is vrij lang, ik ken voorbeelden dat ze al na ruim een jaar beginnen met leggen. Van de 7 soorten toerako's die wij bezitten, zijn de fischers altijd de eerste die beginnen te leggen. In de tweede helft van maart worden de eerste eitjes gelegd. Dit gaat vervolgens door tot eind oktober. Om de 3 tot 4 weken worden 2 eieren gelegd, bij hele hoge uitzondering drie eieren. Onze fischers leggen in een lege wijnkist gevuld met hooi. Zoals bij vele toerako's zijn de eieren nagenoeg rond. Zelf broeden mijn fischers helaas niet. Dan blijven er twee opties over: op zoek naar pleegouders of de broedmachine met daarna handopfok. Afgelopen jaar hebben zowel mijn roodkuiftoerako's als schildtoerako's jonge fischers uitgebreed en opgekweekt. Daarnaast hebben we verschillende fischers met de hand opgekweekt.

Handopfok is intensief maar ook heel leuk. Het vergt veel discipline, maar het resultaat is direct zichtbaar want jonge toerako's groeien snel. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat handopfok in ons geval alleen mogelijk is omdat mijn vrouw Suzanne ook bereid is hier veel tijd aan te besteden en ook kan combineren met haar werk. Wanneer ik overdag werk, neemt zij de voedingen voor haar rekening. De fischer toerako eieren komen uit na 23 dagen in een bakje in een opfokkast geplaatst. De temperatuur houden we op 35°C. De eerste 24 uur krijgen de jongen geen eten, hooguit een beetje water. De kuikens moeten eerst de dooier die ze uit het ei hebben meekrijgen, verwerken. Als dit niet gebeurt, blijft er een dooierrest in het kuiken achter die kan gaan ontsteken met allerlei narigheid tot

gevolg. Daarna gaan we heel dunne, waterige voeding toedienen. Wij gebruiken handopfokvoer van Avian, maar er zijn ook andere merken beschikbaar. Het waterige papje wordt toegediend op een temperatuur van ca. 35°C. In het begin voeren we de kuikens 6 keer per dag, om de 3 uur. Iedere dag wordt het papje iets dikker gemaakt. Na 2 tot 3 weken beginnen we met het bijvoeren van kleine stukjes fruit en geweekte t20 korrels. Het duurt dan niet lang meer of de jonge toerako's zijn zelfstandig. Babytoerako's zijn gevoelig voor allerlei bacteriën. Vooral in de eerste levensweek kan dit tot problemen leiden. Een goede hygiëne en ontsmetting zijn dan ook belangrijk.

De fischer toerako is één van onze favoriete toerako's. Het is een prachtige vogel. Net als andere toerako's zijn ze erg levendig en energiek. De fischer toerako is in de natuur een steeds zeldzamer wordende verschijning. Door goede kweek kan er een veilige populatie in avicultuur ontstaan, zodat het voortbestaan van de soort in ieder geval verzekerd is. Nog maar enkele jaren geleden was de soort in gevangenschap zo zeldzaam, dat er kweekprogramma's en stamboeken werden opgezet. Het wordt dan ook toegejuicht dat er de laatste jaren redelijk met deze toerakosoort is gekweekt. Ook al blijft het aantal liefhebbers dat van deze toerakosoort jongen weet groot te brengen, beperkt. Ik hoop dat ik lezers niet afschrik met mijn ervaringen aangaande agressie. Er zijn andere liefhebbers die hier minder hinder van ervaren. Zij hoeven de vogels nauwelijks te scheiden. Neemt niet weg dat het verstandig is om er voor de aanschaf over na te denken, en de vogels en hun gedrag vaak te observeren. Dit laatste is geen straf, want het is prachtig om deze vogels te aanschouwen.

Handopfok Fischer Toerako

Omdat onze Fischer toerako's niet zelf hun eieren uitbroeden zijn we genoodzaakt om ze via handopfok groot te brengen.

Als de jonge vogels uit het ei komen moeten ze eerst helemaal opdrogen in de broedmachine. Als ze droog zijn halen we ze uit de broedmachine en plaatsen ze over in een klein houten bakje met houtsnippers en onderin verwarming van 2 lampjes van 25 watt met een thermostaat die we op ongeveer 34 graden houden.

De eerste dag krijgen de jongen om de 1 à 2 uur water (gekookt). De eerste keren één cc en daarna twee cc. Zijn ze 's morgens al uit het ei gekomen dan krijgen ze 's avonds al een beetje voeding mee voor de nacht.

De eerste week krijgen de vogeltjes vloeibaar voedsel, Nutri Bird A21, te beginnen met 1 deel voeding op 6 delen water en vervolgens telkens zoals op de verpakking staat aangegeven. We voeren om de 2 à 2½ uur en wel van 's morgens 8 uur tot 's avonds 11 uur. Er zijn jonge vogels bij die de voeding niet meer lekker vinden als deze dikker wordt. Dan malen we er geweekte Nutri Bird T 16 korrels door. De samenstelling is dan zo dat er nog steeds met het spuitje gevoerd kan worden. Meestal happen ze dan weer gretig.

Na een week zijn ze uit het bakje gegroeid en dan plaatsen we ze in een grotere bak met een verwarmingselement. De temperatuur is dan constant 30 graden. Na twee weken gaat het verwarmingselement overdag uit zodat ze alleen nog 's nachts bijverwarmd worden. Op deze wijze kunnen de toerako's alvast een beetje wennen aan de normale temperatuur.

Na een week gaan we met de voeding over op geweekte Nutri Bird T 16 korrel die we met de hand voeren. De eerste dagen knijpen we de korrels nog een beetje door; dan kunnen ze ze beter verwerken. Dat krijgen ze dan om de 3 uur en wel 6 keer per dag.

Na ongeveer 2½ week zetten we er een bakje met geweekte korrels bij zodat ze zelf gaan leren eten. Eerst draaien ze er meestal nog wat onwennig omheen, maar na een poosje beginnen ze dan toch al aardig zelfstandig te worden. Na 3 weken worden de jonge Fischer toerako's, die dan al geheel

zelfstandig zijn geworden, overgeplaatst in een grotere kooi bij andere toerako's. Tot er een liefhebber komt die ze meeneemt..

Als U nog vragen hebt of problemen bij het grootbrengen van toerako's, dan zijn we altijd bereid om samen met U naar een oplossing te zoeken.

tekst en foto's: Piet en Leny de Jong.

